Stanovisko Evropského hospodářského a sociálního výboru k návrhu nařízení Rady o povinnosti informovat Komisi o investičních projektech do energetické infrastruktury v rámci Evropského společenství a o zrušení nařízení (ES) č.736/96

(KOM(2009) 361 v konečném znění – 2009/0106 (CNS))

(2010/C 255/22)

Samostatný zpravodaj: **pan SALVATORE**

Dne 4. září 2009 se Rada, v souladu s článkem 262 Smlouvy o založení Evropského společenství, rozhodla konzultovat Evropský hospodářský a sociální výbor ve věci

návrhu nařízení Rady o povinnosti informovat Komisi o investičních projektech do energetické infrastruktury v rámci Evropského společenství a o zrušení nařízení (ES) č. 736/96

KOM(2009) 361 v konečném znění – 2009/0106 (CNS).

Specializovaná sekce Doprava, energetika, infrastruktura a informační společnost, kterou Výbor pověřil přípravou podkladů na toto téma, přijala stanovisko dne 12. listopadu 2009. Zpravodajem byl pan SALVATORE.

Na 458. plenárním zasedání, které se konalo ve dnech 16. a 17. prosince 2009 (jednání dne 16. prosince), přijal Evropský hospodářský a sociální výbor následující stanovisko 177 hlasy pro a 1 člen se zdržel hlasování.

1. Závěry a doporučení

1.1 Evropský hospodářský a sociální výbor schvaluje záměr Evropské komise zavést nová pravidla týkající se investičních projektů do energetické infrastruktury a podporuje zkoumaný návrh nařízení, jelikož vychází ze současného vývoje evropské energetické politiky. Návrh je zaměřen na aktuální nároky tohoto odvětví, umožňuje sběr odpovídajících, dostatečných a transparentních informací a ukládá administrativní zátěž, která je přiměřená tomuto účelu.

1.2 EHSV sdílí výchozí myšlenku návrhu nařízení Komise, že je potřebné sladit nutnost zajištění pravidelných a ucelených informací pro pravidelné analýzy napříč odvětvími energetického systému se záměrem snížit administrativní výdaje a zvýšit transparentnost. Návrh Komise směřující ke splnění těchto požadavků nabízí zlepšení stávajícího systému. Zkoumaný návrh na právním základě čl. 284 Smlouvy o ES a čl. 187 Smlouvy o Euratomu se v tomto smyslu jeví jako plně v souladu se základními zásadami subsidiarity a proporcionality.

1.3 EHSV upozorňuje, že podrobnosti týkající se prahových hodnot popsaných v příloze návrhu nařízení, při jejichž překročení nastává povinnost předávat informace, nejsou Evropskou komisí dostatečně zdůvodněny. Je nutná hlubší reflexe evropských i národních rozhodovacích orgánů, hospodářských subjektů tohoto odvětví a organizací občanské společnosti, jejímž cílem bude definování vhodnějších minimálních prahových hodnot, které budou zaručovat bezpečnost, ohleduplnost k životnímu prostředí, transparentnost a hospodárnost.

1.4 EHSV navrhuje, aby pravidelné analýzy Komise, kromě toho, že budou předvídat případné stavy nerovnováhy poptávky a nabídky energie a identifikovat nedostatky infrastruktury, se také staly nástrojem monitorování stavu pokroku v ohlášených projektech, aby bylo zajištěno dokončení projektů v přiměřených termínech.

1.5 EHSV přičítá zásadní význam zajištění bezpečnosti existujících infrastruktur i bezpečnosti nových projektů. Investice hospodářských subjektů by se měly zaměřit především na modernizaci, údržbu a technologickou aktualizaci pro zabezpečení energetických sítí, aby předcházely nesnázím a zaručily energetickou účinnost a environmentální udržitelnost, kde je nemožné a nepřípustné činit výjimky z jakéhokoliv důvodu.

1.6 EHSV zdůrazňuje, že sběr informací a údajů o infrastrukturách v oblasti zájmu Společenství umožní posílení zásady energetické solidarity členských států. Kromě toho nástroj pravidelných analýz podpoří diversifikaci energetických zdrojů, a sníží se tak energetická závislost na jednotlivých zemích vyvážejících konvenční zdroje a posílí se zabezpečení dodávek.

1.7 Pokud se týká elektrické energie získané z obnovitelných zdrojů, považuje EHSV za důležité, aby nedošlo k administrativním výdajům zatěžujícím malé a střední podniky, především ty, které se specializují na nové ekologické technologie a jsou již znevýhodněny výrobními náklady vyššími, než je tomu u konvenčních zdrojů energie.

1.8 EHSV doporučuje, aby v zájmu posílení transparentnosti jako cíle deklarovaného Evropskou komisí braly členské státy řádně v úvahu názory obyvatel míst, kde má výstavba nových zařízení probíhat, zprostředkované sdruženími zastupujícími občanskou společnost.

1.9 EHSV doporučuje Evropské komisi, aby dohlížela na to, že se investiční náklady neuplatní k tíži spotřebitelů.

2. **Úvod**

2.1 Liberalizace vnitřního trhu s energií otevírá nové příležitosti k investování do energetického odvětví; nový legislativní kontext ukládá dosažení specifických cílů v oblasti obnovitelných zdrojů energie a biopaliv.

Vzhledem k očekávanému a žádoucímu nárůstu infrastrukturních investic v Evropě je potřebný harmonizovaný rámec pro sběr údajů a informací o projektech uvádění do provozu a vyřazování z provozu energetických zařízení.

2.2 Komise navrhuje zrušit nařízení (ES) č. 736/96 a nahradit je novým, zaměřeným na monitorování investičních projektů do infrastruktury výroby, přepravy a skladování energie a oxidu uhličitého.

2.3 Sběr odpovídajících a přiměřených údajů o rozvoji energetických infrastruktur členských států je nepostradatelný při provádění pravidelných analýz napříč odvětvími, které jsou potřebné k identifikaci a předvídání případných strukturálních slabin a stavů nerovnováhy poptávky a nabídky energie. Dále je třeba zajistit transparentnost pro tržní subjekty a snížit administrativní náklady.

2.4 Nařízení č. 736/96, kromě toho, že je zastaralé tím, že ponechává mimo vlastní působnost velkou část zařízení v oblasti obnovitelné energie, neobsahuje odpovídající systém sběru údajů a monitorování energetických projektů členských států. Systém platný v současnosti se tedy může stát překážkou pro jistotu investic, protože nezaručuje transparentnost a v delším časovém výhledu může zpomalit přechod k ekonomice s nízkými emisemi CO_2. Kromě toho stávající právní úprava nenabízí záruky zabezpečení sítí a zařízení k výrobě a skladování energie a oxidu uhličitého.

3. **Návrh Komise**

3.1 Obsah návrhu nařízení spočívá na povinnosti zavazující členské státy, aby předávaly Evropské komisi informace týkající se investičních projektů v oblasti infrastruktury ropy, plynu, elektrické energie, biopaliv, zachycování, skladování a přepravy oxidu uhličitého, jejichž realizace již začala nebo má začít v následujících pěti letech. Tato povinnost se týká také vyřazování stávajících zařízení, pokud se plánuje v příštích třech letech.

3.2 Požadují se tyto údaje: kapacita zařízení; umístění, název, druh a hlavní charakteristiky infrastruktury; pravděpodobné datum uvedení do provozu; druh použitých zdrojů energie; technologie zabezpečení infrastruktury; instalace systémů pro zachycování uhlíku. V případě vyřazování zařízení z provozu jsou nutné tyto informace: povaha a kapacita infrastruktury; pravděpodobné datum vyřazení z provozu.

3.3 Komise navrhuje, aby členské státy podávaly potřebné zprávy jednou za dva roky, a to od 31. července 2010. Tržní subjekty takové informace poskytují členskému státu, na jehož území bude projekt realizován, do 31. května roku podávání zpráv. Informace odrážejí situaci projektů k 31. březnu dotčeného roku.

3.4 Komise podporuje model komplementárnosti, aby zamezila duplikování informací. Podle této zásady jsou členské státy osvobozeny od povinnosti předávat údaje, u kterých již byly shodné informace odeslány podle některých specifických právních předpisů nebo v rámci víceletého investičního plánu.

3.5 Komise využívá sebrané informace k tomu, aby nejméně jednou za dva roky připravila analýzu strukturálního vývoje energetického systému EU napříč odvětvími; výsledky této analýzy budou projednány s členskými státy a zúčastněnými stranami. Výsledky mohou být zveřejněny, pokud to nenaruší ochranu osobních ani citlivých obchodních údajů.

3.6 Komise může přijmout nezbytná prováděcí opatření k tomuto nařízení, týkající se zejména metod výpočtu, technických definic a obsahu požadovaných údajů. Předpokládá se přezkoumání nařízení po pěti letech od vstupu v platnost.

4. **Obecné připomínky**

4.1 EHSV vítá návrh Komise vzhledem k významu tohoto nového nařízení pro cíle evropské energetické politiky. Zvolené řešení představuje syntézu nároků na monitorování a sběr informací vztahujících se k investičním projektům, na omezení administrativních nákladů a na zvýšení transparentnosti.

4.2 Cílem nařízení je monitorování energetického systému Evropské unie prostřednictvím zkoumání údajů a informací vztahujících se k investičním projektům v oblasti energetické infrastruktury, jejichž sběrem se bude zabývat Komise, a zejména její středisko pro sledování trhu s energií.

4.2.1 Existence vnitřního trhu a potřeba uskutečnit monitorovací systém pracující na nadnárodní úrovni dostatečně vysvětlují, proč je normativní akce na úrovni Společenství vhodnější než akce na úrovni národní. V tomto smyslu je tedy Komisí navrhovaná úprava formou nařízení v naprostém souladu se zásadou subsidiarity.

4.2.2 Volba normativního nástroje v podobě nařízení, které nahrazuje v této věci nařízení předchozí, a obsah nařízení, s ohledem na plánovanou povinnost předávání informací členským státům, upravenou tak, aby je nadměrně nezatěžovala, dokládají také plný soulad předloženého návrhu se zásadou proporcionality.

4.3 Návrh Komise dává přednost komplementárnímu mechanismu komunikace před integrovaným a celkovým systémem. EHSV zdůrazňuje, že tato volba je v zájmu hospodárnosti a snížení administrativních nákladů podniků i členských států, má příznivé důsledky na konečnou cenu energie, brání duplikování údajů zlepšuje jejich kvalitu.

4.4 EHSV zastává názor, že pravidelné, úplné a kvalitní informace nejen umožňují Komisi monitorovat evropské energetické infrastruktury a identifikovat jejich nedostatky, ale přispívají také k pochopení problematiky energetických infrastruktur ze strany všech politických rozhodovacích orgánů národních i evropských, tržních subjektů a investorů.

5. **Konkrétní připomínky**

5.1 EHSV oceňuje jasné definice stanovené v článku 2 návrhu nařízení. Takové definice, jež v současnosti platné nařízení (ES) č. 736/96 neuvádí, usnadňují pochopení právního textu a ozřejmují rozsah jeho působnosti.

5.2 EHSV zastává názor, že dvouletý interval analýz napříč odvětvími umožní odpovídající monitorování stavu postupu projektů v evropské energetické infrastruktuře.

5.3 EHSV vždy považoval téma zabezpečení infrastruktur za neoddělitelně spjaté s tématem zabezpečení dodávek. Také v posledním stanovisku ([1]) ke stejnému tématu zdůraznil EHSV nutnost zajištění bezpečnosti zařízení a přepravních sítí pro energii a oxid uhličitý. Je tedy důležité, aby ve svých pravidelných analýzách brala Komise v úvahu hlediska, která se týkají modernizace a údržby existujících zařízení a sítí.

5.4 Podle názoru EHSV mají informace vztahující se k projektům na úrovni zájmu Společenství prioritní význam. Na kvalitě těchto informací závisejí možnosti Evropské komise usměrnit členské státy při uplatňování zásady energetické solidarity a diverzifikaci zdrojů zásobování, a snižovat tak energetickou závislost na několika vývozcích tradičních zdrojů energie. Podle EHSV představují nadnárodní energetické infrastruktury problematiku, na níž má především zájem Společenství. Výbor již dokonce v předchozích stanoviscích uvedl, že *„služby obecného zájmu ES jsou nutné k tomu, aby bylo možno pokračovat v budování společné Evropy" a že postupné sjednocování „energetických sítí (zemní plyn, elektrická energie, ropa) (…) by mohlo vést k podstatnému snížení provozních a investičních nákladů a posílení pobídek k investování do projektů nových sítí [v rámci partnerství veřejného (EU a členské státy) a soukromého sektoru a touto cestou ke zvýšení bezpečnosti dodávek]*" ([2]).

5.5 EHSV poznamenává, že systém navržený Komisí upřednostňuje centralizovaný přístup k výrobě energie, přestože četné signály ukazují, že by se v budoucnosti mohl evropský energetický systém opírat o decentralizovaná zařízení pro výrobu elektřiny k domácímu využití (fotovoltaické panely, mikrokogenerace atd.) Je třeba zajistit těmto instalacím přístup k sítím pro přepravu elektrické energie, aniž by to kladlo nadměrné administrativní požadavky na malé a střední podniky.

5.6 EHSV upozorňuje, že podrobnosti týkající se prahových hodnot popsaných v příloze návrhu nařízení, při jejichž překročení nastává povinnost předávat informace, nejsou Evropskou komisí dostatečně zdůvodněny.

5.7 EHSV vyzývá k prohloubení diskuse o užitečnosti a udržitelnosti CCS (Carbon Capture and Storage), vyjádřiv již své námitky k účelnosti a bezpečnosti projektů zachycování a přepravy CO_2. EHSV však konstatuje, že v ustanoveních návrhu nařízení Evropská komise uvádí také informace vztahující se k projektům přepravy a skladování oxidu uhličitého. Taková ustanovení je tedy možné interpretovat jedině jako zahrnutí těchto infrastruktur do pravidelných analýz evropského energetického systému.

5.8 EHSV považuje za nutné, aby se na místní úrovni výstavba energetických infrastruktur nedostávala do rozporu s vůlí obyvatel a jejich místních zástupců. EHSV podporuje transparentní prostředí, ve kterém jsou občané dobře informováni o dosahu plánovaných projektů prostřednictvím odpovídajícího posouzení hospodářského, sociálního a environmentálního dopadu.

V Bruselu dne 16. prosince 2009

předseda
Evropského hospodářského a sociálního výboru
Mario SEPI

([1]) Úř. věst. C 306, 16.12.2009, s. 51.

([2]) Úř. věst. C 128, 18.5.2010, s. 65.